

ΑΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΑΣΤΙΚΟ ΠΡΑΣΙΝΟ

**Μελέτη σχεδιασμού, διαμόρφωσης
και συντήρησης χώρων αστικού
και περιαστικού πρασίνου**

Η ιστορία των χώρων πρασίνου και ειδικότερα των κήπων είναι συνυφασμένη με αυτήν του ανθρώπινου πολιτισμού:

- Αρχικά ήταν χώροι καθαρά ωφελιμιστικής δραστηριότητας.
- Στη συνέχεια συνδέονται με τους χώρους θρησκευτικής λατρείας.
- Τελικά αποτελούν εργαλείο κάλυψης φυσικών, πνευματικών, ψυχικών και αισθητικών αναγκών του ανθρώπου.

- Η αρχαιότερη μορφή κήπου καταγράφεται στην Αίγυπτο.

- Η μορφή αυτή κήπου αποτελεί το θεμέλιο λίθο των σύγχρονων κήπων και από αυτήν δημιουργούνται διάφορες τάσεις και σχολές που επικρατούν σε διάφορες περιοχές του κόσμου.

- Κομβικό σημείο στη διαμόρφωση υπαίθριων χώρων είναι η διαμόρφωση της πλατείας η οποία θα αποτελέσει κοινωνικό κέντρο της πόλης αλλά συχνά και το γεωμετρικό.

- Σταδιακά η αρχαία τέχνη της κηποτεχνίας εμπλουτίζεται με ιδέες που πηγάζουν από βιώματα κάθε εποχής και αποτελεί τη μητέρα της επιστήμης της αρχιτεκτονικής τοπίου.
- Δημιουργούνται διάφορες σχολές ως προς τη μορφή του κήπου και τα στοιχεία που τον συνθέτουν.

Γαλλική σχολή: Αυστηρές γεωμετρικές συνθέσεις με άξονες συμμετρίας και τεχνητή αλλοίωση των φυσικών μορφών και σχημάτων δέντρων και θάμνων. Χρήση πιδάκων, αγαλμάτων, μνημείων

Αγγλική σχολή: Ελεύθερη σύνθεση χωρίς άξονες.
Διατήρηση του φυσικού τοπίου και της τοπικής χλωρίδας.

Ιαπωνική σχολή: Εκλεπτυσμένες συνθέσεις με ποικίλα δέντρα, θάμνους και άνθη. Χρήση βράχων, υδάτινων επιφανειών, γεφυρών και κτισμάτων.

Οι διάφορες σχολές και ρυθμοί που δημιουργήθηκαν όπως ο αγγλικός, ο γαλλικός, ο ιαπωνικός κ.α. δεν υπάρχουν αυτούσιες σήμερα παρά μόνο ως δεξαμενές χρήσης στοιχείων.

Η σύγχρονη προσέγγιση στο σχεδιασμό των έργων πρασίνου αποτελεί το συνυπολογισμό πολλών παραμέτρων και δε γίνεται μόνο με βάση ρυθμούς και μοτίβα.

Χάρτα των Αθηνών (Le Corbusier, 1933): Επηρέασε την υλοποίηση του σχεδίου πόλεων στα μέσα του περασμένου αιώνα και εισήγαγε την αναψυχή στις λειτουργίες της πόλης.

Χάρτα της Φλωρεντίας (ICOMOS, IFLA, 1981, προσθήκη στη χάρτα της Βενετίας): Προσδιορίζεται η έννοια του ιστορικού κήπου ως αρχιτεκτονικού δημιουργήματος.

- Κομβικό σημείο για τη **μετεξέλιξη της κηποτεχνίας σε αρχιτεκτονική τοπίου** αποτέλεσε ο σχεδιασμός και κατασκευή του Γκραντ Σέντραλ Πάρκ της Νέας Υόρκης (F.L. Olmsted, 1863).
- Η κατασκευή αυτή αποτέλεσε τη μετεξέλιξη του κήπου σε αστικό πάρκο με σκοπό να καλύψει τις πολλαπλές ανάγκες του κατοίκου μίας μεγάλης πόλης.

Αφού η **κηποτεχνία** μετατρέπεται πλέον σε επιστημονικό έργο, για τον ολοκληρωμένο σχεδιασμό και κατασκευή των έργων πρασίνου απαιτείται **ειδική τεχνογνωσία**.

Αρχιτεκτονική Τοπίου είναι η επιστήμη που έχει σαν βασική της λειτουργία να δημιουργεί και να διατηρεί την αισθητική στον άμεσο περιβάλλοντα ανοικτό χώρο της ανθρώπινης κατοικίας, της γειτονιάς, της πόλης, αλλά και στον ευρύτερο φυσικό χώρο μιας γεωγραφικής περιοχής ή χώρας (Hubbard και Kimball, 1917).

Η Αρχιτεκτονική Τοπίου έχει ως σκοπό την προώθηση του αισθήματος της άνεσης, της ευκολίας και της υγείας των κατοίκων της πόλης, προσφέροντας διέξοδο στη φύση και οι οποίοι χρειάζονται επειγόντως ανανέωση και ηρεμία μέσα στις καθημερινές τους αστικές ασχολίες.

Η αναπαυτική θέα και οι ήχοι ενός τέτοιου χώρου, που σχεδιάζεται και δημιουργείται από την τέχνη της Αρχιτεκτονικής του Τοπίου, φέρνει τον άνθρωπο σε επαφή με τη φύση και αποτελεί στις μέρες μας πρωταρχική ανάγκη για να τον ανυψώσει ηθικά και να αισθάνεται υγιής και ευτυχισμένος (Hubbard και Kimball, 1917).

Αν προσπαθήσουμε, με τρόπο αφαιρετικό, να συνδυάσουμε στοιχεία από διάφορους ορισμούς που έχουν, κατά καιρούς, δοθεί για το **αστικό πράσινο**, θα μπορούσαμε πούμε ότι ο όρος περικλείει κατά βάση εκείνους τους χώρους του αστικού ιστού που καλύπτονται από βλάστηση.

Γενικότερα, μπορούμε να πούμε ότι το **αστικό πράσινο** συνίσταται από τα άλση, πάρκα, πλατείες, πεζοδρόμους, δενδροστοιχίες, παιδικές χαρές, ιδιωτικούς κήπους, σχολικές αυλές, προαύλια των εκκλησιών, περιβάλλοντες χώρους νοσοκομείων, κοιμητήρια κ.α.

Με βάση το **ιδιοκτησιακό τους καθεστώς**, οι **χώροι αστικού πρασίνου** κατατάσσονται σε:

- Δημόσιους (π.χ. πάρκα, πλατείες, άλση, πεζόδρομοι, δενδροστοιχίες κ.α.).
- Ιδιωτικούς (π.χ. βεράντες, μπαλκόνια, ταρατσες, ακάλυπτοι χώροι πολυκατοικιών κ.α.).

Με βάση τη **σημασία** τους, οι **χώροι αστικού πρασίνου** κατατάσσονται σε:

- Μητροπολιτικούς (π.χ. Εθνικός Κήπος, Πάρκο Γουδή κ.α.)
- Υπερτοπικούς (π.χ. Άλσος Κηφισιάς, Άλσος Νέας Σμύρνης κ.α.).
- Τοπικούς (π.χ. Πλατεία Γαρδένια κ.α.).

Με βάση τη **λειτουργία** τους, οι **χώροι αστικού πρασίνου** κατατάσσονται σε:

- Χώρους πρασίνου
- Χώρους άθλησης
- Χώρους περιπάτου
- Χώρους παιχνιδιού.
- Χώρους αναψυχής.
- Μικτούς χώρους (φέρουν στοιχεία από τα παραπάνω).

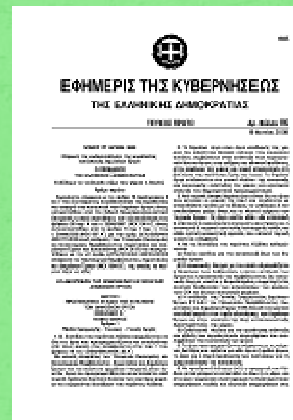
- Το νομικό πλαίσιο για το αστικό πράσινο και δη για τα πάρκα και τα άλση είναι ιδιαίτερα αυστηρό. Αντιμετωπίζονται ως κοινόχρηστοι χώροι σε ανεπάρκεια και ουσιαστικά επιτρέπονται μόνο υποδομές, έργα και διαμορφώσεις που εξυπηρετούν την ανάπτυξη ή την προστασία της βλάστησης όπως συστήματα άρδευσης και πυρόσβεσης και τη λειτουργία της αναψυχής όπως κηποτεχνικές διαμορφώσεις, ρυθμίσεις της κυκλοφορίας και κάποιες στοιχειώδεις εξυπηρετήσεις.
- Τα πάρκα, τα άλση αλλά και οι δενδροστοιχίες αποτελούν ιδιαίτερη κατηγορία εκτάσεων υπό καθεστώς προστασίας εφόσον έχουν διαμορφωμένη δασική ή κηποτεχνική βλάστηση, ανεξάρτητα αν χαρακτηρίζονται ως κοινόχρηστοι χώροι ή χώροι πρασίνου (Νόμος 998/79, ΦΕΚ Α΄ 289/79).

- Σύμφωνα με το άρθρο 62 παρ.2 του ΝΔ 86/1969 στα πάρκα και στα άλση, η δασική περιποίηση και εκμετάλλευση γίνονται κατά τρόπο που δεν παραβλέπει τον κύριο σκοπό για τον οποίο προορίζονται.
- Με διάφορες αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας (2568/1981, 2189/1982, 1392/1989 και 2588/92) έχουν ανακληθεί διοικητικές αποφάσεις οργάνων που ενέκριναν διάφορα έργα και χρήσεις σε πάρκα και άλση, μη συμβατά με τον προορισμό τους.

Νόμος 3669/08 (ΦΕΚ Α' 116/2008): Κύρωση της κωδικοποίησης της νομοθεσίας κατασκευής δημόσιων έργων

Τεύχη Δημοπράτησης:
Κείμενα που συνοδεύουν την Τεχνική Μελέτη ενός Έργου, και στα οποία καθορίζεται πλήρως το τεχνικό και οικονομικό αντικείμενο της Σύμβασης, καθώς και οι υποχρεώσεις του Αναδόχου έναντι του Εργοδότη.

- Δεν υφίσταται νομικός ορισμός για το **περιαστικό πράσινο**.
- Το περιαστικό πράσινο περιλαμβάνει τις ελεύθερες εκτάσεις (δασικές εκτάσεις, λόφη και βουνά, χέρσες εκτάσεις κ.α.) που βρίσκονται περιμετρικά του αστικού ιστού και είναι συνήθως εκτός σχεδίου πόλεως.
- Η προστασία του υπάγεται στη γενικότερη νομοθεσία για την προστασία του περιβάλλοντος και, κατά περίπτωση, σε ειδικές νομοθεσίες (π.χ. περιοχές περιβαλλοντικής σημασίας)
- Λόγω της σύνδεσης με τον αστικό ιστό, οι χώροι περιαστικού πρασίνου συχνά δέχονται έντονη πίεση προερχόμενη από διάφορες ανθρώπινες δραστηριότητες.

Οι βασικοί ρόλοι που παίζει το αστικό πράσινο και η συνεισφορά του στη σύγχρονη πόλη είναι:

- Βελτίωση του περιβάλλοντος.
- Έκλυση οξυγόνου στην ατμόσφαιρα
- Απορόφηση διοξειδίου του άνθρακα.
- Διαμόρφωση του κλίματος της πόλης.
- Σκίαση κτιρίων.
- Ανεμοπροστασία.
- Μείωση της ηχορύπανσης.
- Εδαφοσυγκράτηση.

- Βελτίωση της σωματικής υγείας των κατοίκων.
- Διατήρηση της βιοποικιλότητας.
- Θετική επίδραση στην ψυχολογία και διάθεση των κατοίκων.
- Σημαντικοί χώροι εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης.

- Μείωση της ατομοσφαιρικής ρύπανσης.
- Χώροι υπαίθριας αναψυχής.
- Χώροι ξεκούρασης.
- Χώροι άθλησης.
- Καταφύγια άγριας ζωής.

- Αύξηση της κοινωνικής επαφής και δημιουργία ισχυρότερων δεσμών μεταξύ των πολιτών .
- Προσθήκη θέσεων εργασίας.
- Ανάδειξη αρχαιολογικών χώρων.
- Αύξηση της αξίας της ιδιοκτησίας γης.
- Χώροι συγκέντρωσης σε έκτακτες ανάγκες

- Η δημιουργία ενός χώρου πρασίνου αποτελεί μια πολύπλοκη διαδικασία.
- Κατά το σχεδιασμό πρέπει να συνυπολογίζονται διάφοροι παράγοντες οι οποίοι παίζουν πρωτεύοντα ρόλο στο σχεδιασμό του χώρου και στην επιλογή των φυτών και επηρεάζουν άμεσα τη γενικότερη λειτουργικότητα και αισθητική του χώρου:
  - Ιδιαίτεροι κοινωνικοί παράγοντες της περιοχής.
  - Ιδιαίτεροι ιστορικοί παράγοντες της περιοχής.
  - Ιδιαίτεροι φυσικοί παράγοντες της περιοχής.
  - Η θέση, η τοπογραφία και η υπάρχουσα βλάστηση

- Το κλίμα και πιθανά κάποιο ιδιαίτερο μικροκλίμα της περιοχής:
  - η θερμοκρασία του αέρα
  - η υγρασία του αέρα
  - η ηλιακή ακτινοβολία
  - οι επικρατούντες άνεμοι
  - η ταχύτητα ανέμου
  - τα ατμοσφαιρικά κατακρημνήσματα όπως βροχή, δροσιά, χιόνι, χαλάζι, ομίχλη.
- Το έδαφος και συχνά και το υπέδαφος.
- Το μέγεθος και το σχήμα του χώρου.

Μελέτη Πρασίνου είναι η μελέτη που αποβλέπει αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο στη συντήρηση, βελτίωση ή επέκταση της χλωρίδας.

Οι μελέτες πρασίνου μπορούν να αφορούν αυτοτελή έργα ή να εντάσσονται σε έργα άλλων κατηγοριών και να αποβλέπουν στην βελτίωση του περιβάλλοντος ή στην αποκατάστασή του από τις προκαλούμενες από την κατασκευή του κυρίως έργου επιπτώσεις.

Μία μελέτη πρασίνου περιλαμβάνει την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής του έργου και την παραγωγή ενός αρχικού σχεδίου που θα προδιαγράφει της απαιτούμενες εργασίες διαμόρφωσης του χώρου πριν την εγκατάσταση του πρασίνου, τη σύνταξη της τεχνικής περιγραφής εργασιών, την προμέτρηση και τον προϋπολογισμό εργασιών.

Μία ολοκληρωμένη μελέτη αστικού πρασίνου περιλαμβάνει:

- Εδαφολογική μελέτη.
- Βιοκλιματική μελέτη.
- Περιβαλλοντική και μελέτη φυτοτεχνική διαμόρφωσης.
- Μελέτη άρδευσης και αποστράγγισης.
- Μελέτη διαχείρισης πρασίνου.

Βασικό στόχο της **μελέτης της φυτοτεχνικής διαμόρφωσης** σε χώρους αστικού-περιαστικού πρασίνου σημαντικό ρόλο αποτελούν:

- Η βελτίωση του αστικού μικροκλίματος.
- Η επιλογή φυτικών ειδών που προσομοιάζουν με αυτά του περιβάλλοντος της ευρύτερης περιοχής της μελέτης και καλύπτουν τους αισθητικούς και λειτουργικούς κανόνες του έργου.
- Η αύξηση πρασίνου με λιγότερες σκληρές επιφάνειες.
- Η χρήση φιλικών προς το περιβάλλον υλικών.

Βασικά βήματα για τη σχεδίαση ενός έργου πρασίνου και δη ενός πάρκου ή ενός κήπου αποτελούν οι:

- Αναλυτική καταγραφή του χώρου και των ιδιοτεροτήτων του, των ορίων και των στοιχείων που θα παραμείνουν.
- Σχεδιάγραμμα της ήδη υπάρχουσας διαμόρφωσης.
- Διασαφήνιση του σκοπού, του ρόλου και της χρήσης του χώρου.
- Καθορισμός προτεραιοτήτων (δεν είναι απαραίτητο να είναι κατασκευαστικά εφικτή η υλοποίηση όλων των προτεραιοτήτων).
- Επιλογή βασικού μοτίβου και λοιπών βασικών σημείων (π.χ. εστιακά σημεία, υπαίθριοι χώροι, πλακόστρωτα)
- Χάραξη σχεδίου διαμόρφωσης (πλήρης μελέτη).
- Επιλογή φυτών (μορφή και προσωπικότητα).

- Η **σύνδεση χώρων πρασίνου** αποτελεί μία σύγχρονη ολοκληρωμένη προσέγγιση και ίσως το σημαντικότερο τρόπο εισροής, στο μέτρο του δυνατού, φυσικών δομών στον αστικό ιστό.
- Η σύνδεση αυτή αποσκοπεί στη δημιουργία ενός **πράσινου ιστού** που από τον περιαστικό ιστό φτάνει στον αστικό, με χώρους πρασίνου να συνδέονται αρμονικά με μνημεία ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Το τελικό αποτέλεσμα θέτει νέες αισθητικές και λειτουργικές βάσεις στις σύγχρονες πόλεις ενώ ταυτόχρονα προστατεύει και αναδεικνύει τον φυσικό, ιστορικό και πολιτιστικό τους χαρακτήρα.

Μελέτες περίπτωσης

Εθνικός Κήπος

- Το 1839 σχεδιάζεται ο πρώτος κήπος στην Αθήνα σε έκταση 158 στρεμμάτων με σκοπό να περιβάλλει τα ανάκτορα.
- Το σχέδιό τροποποιείται και η κατασκευή προσαρμόζεται στη νοτιοδυτική πλευρά των ανακτόρων. Χρησιμοποιήθηκαν 15.000 φυτά που μεταφέρθηκαν από την Ιταλία και συμπληρώθηκαν με αυτοφυή ελληνικά φυτά.
- Παράλληλα κατασκευάζεται ο κήπος της πλατείας Κλαθμώνος, του Θησείου και οι πρώτες δενδροστοιχίες σε κεντρικούς δρόμους της Αθήνας (Πατησίων, Κηφισίας, Αμαλίας κ.α.).

Εθνικός Κήπος

- Στη συνέχεια ο κήπος επεκτείνεται στο τετράγωνο που περικλείεται από τις Λεωφόρους Β. Όλγας, Β. Αμαλίας, Β. Σοφίας και την οδό Ηρώδου του Αττικού και ολοκληρώνεται το 1854 στη σημερινή του μορφή.
- Για αρκετά έτη ο κήπος εμπλουτίζεται συνεχώς με νέα είδη φυτών από τη χώρα μας και το εξωτερικό.

Εθνικός Κήπος

- Στη βλάστηση του Εθνικού Κήπου περιλαμβάνονται χαρακτηριστικά μεσογειακά είδη και πολλά ξενικά, κάποια από τα οποία δεν υπάρχουν πουθενά αλλού στην Ελλάδα.
- Στον Εθνικό Κήπο έχουν καταγραφεί 519 είδη και ποικιλίες (1981). Από αυτά τα 102 είναι αυτοφυή ελληνικά (κουτσουπιές, πικροδάφνες, χαρουπιές κ.ά.), ενώ τα υπόλοιπα προέρχονται από όλες τις ηπείρους όπως οι περίφημες Ουασινγκτόνιες, οι Καζουαρίνες της Αυστραλίας, οι κινέζικοι Αείλανθοι και ο μοναδικός στην Ελλάδα, Κύκας ο στρεπτόφυλλος.

Εθνικός Κήπος

- Το 75% των δένδρων στο Εθνικό Κάππο είναι αειθαλή, ενώ τα υπόλοιπα 25% ανήκουν στα φυλλοβόλα.
- Διατηρούνται μέχρι σήμερα πολλά από τα δέντρα που φυτεύθηκαν αρχικά.

Εθνικός Κήπος

Ζάππειο Μέγαρο

Το 1869 κατασκευάζεται το Ζάππειο Μέγαρο με τον περιβάλλοντα κήπο. Η έκταση προοριζόταν αρχικά για προέκταση του εθνικού κήπου.

Άλσος Κηφισιάς

Το 1901 κατασκευάζεται το άλσος Κηφισιάς που έχει τη μορφή τυπικού αστικού άλσους. Είναι χαρακτηριστικά τα πολύ μεγάλα δέντρα του.

Πεδίο του Άρεως

- Το 1934 κατασκευάζεται το πεδίο του Άρεως με σκοπό να τιμηθούν οι Ήρωες της Επανάστασης του 1821. Για το λόγο αυτό είναι διακοσμημένο με τις μαρμάρινες προτομές 21 ηρώων κατά μήκος της λεγόμενης οδού Αγωνιστών του 21.
- Αποτελεί το μεγαλύτερο πάρκο του Δήμου της Αθήνας με έκταση 230 στρεμμάτων (277 στρ. με το λόφο Φινόπουλου). Για την κατασκευή του χρησιμοποιήθηκαν 46.000 δέντρα και θάμνοι, κυρίως φυλλοβόλα προκειμένου το καλοκαίρι να προσφέρουν πλούσια σκιά και το χειμώνα να μην εμποδίζονται οι ακτίνες του ήλιου. Στη κεντρική πλατεία του άλσους τοποθετήθηκε συντριβάνι και γύρω φυτεύτηκαν μεσογειακά φυτά.

Πεδίο του Άρεως

- Το Πεδίον του Άρεως χαρακτηρίζεται από αστικό πράσινο με φυτά ελληνικής και μεσογειακής προέλευσης, κυρίως καλλωπιστικά.
- Περιλαμβάνει πάνω από 70 είδη δέντρων, εκ των οποίων μεγάλο αριθμό φυλλοβόλων (ελάχιστα μεμονωμένα πεύκα) καθώς και πλατύφυλλα δέντρα που δεν καίγονται εύκολα σε περίπτωση φωτιάς. Επίσης, περιλαμβάνει 65 είδη θάμνων ενώ φυτεύονται άνω των 40 ειδών εποχιακά ανθόφυτα.
- Το 99% του συνόλου των φυτών είναι αυτοφυή ενώ ο σχεδιασμός του πάρκου προβλέπει την αραιή φύτευση του για την αποφυγή πυρκαγιάς.

Πεδίο του Άρεως

Το πάρκο αποτελείται από είδη υψηλού πρασίνου σε ελεύθερη φύτευση όπως χαλέπιο πεύκη, κουκουναριά, κυπαρίσσι, ελιά, αριά, ευκάλυπτος, χαρουπιά, κέδρος, ακακία, δάφνη Απόλλωνα, πλάτανος, μιμόζα, γαζία, αείλανθος, μουσμουλιά, φυτολάκκα, ίταμος, συκιά, μελιά, αμυγδαλιά, κερασιά, ψευδοπιπεριά, κ.ά. και είδη σε μορφή δεντροστοιχιών: μουριά, κουτσουπιά, ακακία, νερατζιά, φτελιά, κερλεοτέρεια και μεμονωμένα ή σε γραμμική φύτευση φοίνικας, ουασιγκτόνια, τούγια.

Πεδίο του Άρεως

Τη χλωρίδα του χώρου πρασίνου συμπληρώνουν η μεσαία και χαμηλή βλάστηση αποτελούμενη από θαμνώδη είδη όπως η πικροδάφνη, το λιγούστρο, το βιβούρνο, η μυρτιά, η αγγελική, ο ιβίσκος, κ.ά., και είδη αναρριχώμενα όπως το γιασεμί και ο κισσός, είδη εδαφοκάλυψης όπως ο άκανθος και ο κισσός, ενώ υπάρχουν και σπάνια φυτά όπως η μαγκλούρα και η στερκούλια. Σημαντικά σημεία είναι η διπλή δεντροστοιχία με πλατάνια στο ομώνυμο σημείο του Πάρκου που περιλαμβάνει και κυκλικά καθίσματα γύρω από τον κορμό κάθε δέντρου, ο ροδώνας που περιλαμβάνει μια σειρά χαρακτηριστικών ποικιλιών τριανταφυλλιάς και οι αριές, η κυκλική δεντροστοιχία με 15 δέντρα αριάς.

Πεδίο του Άρεως

Ο κήπος αναβαθμίστηκε πρόσφατα (2008-2010). Φυτεύτηκαν 1.200 δέντρα, 50.000 ανθόφυτα, 7.500 θάμνοι και 2.500 τριανταφυλλιές ενώ προστέθηκαν 9 στρ. χλοοτάπητα και 8 στρ. με φυτά εδαφοκάλυψης. Ξηλώθηκαν 22,6 στρ. ασφάλτου και στη θέση της μπήκε χώμα. Τοποθετήθηκαν 8,8 στρ. μαρμαροκυβόλιθοι και 3,8 στρ. γρανιτοκυβόλιθοι.

Το μεγαλύτερο μέρος του έργου αφορούσε σε βασικά έργα υποδομής, όπως υπόγεια δίκτυα άρδευσης, αποχέτευσης, συλλογής ομβρίων υδάτων και ηλεκτροδότησης. Ενισχύθηκε και αναβαθμίστηκε ο φωτισμός του χώρου. Η ανάπλαση βασίσθηκε στη λογική της διατήρησης της ιστορίας του πάρκου, καθώς περιλαμβάνονται σ' αυτό σημαντικά μνημεία και γλυπτά.

Πεδίο του Άρεως

Άλλα άλση κα πάρκα

- Πάρκο της Αρχαίας Αγοράς.

Άλλα άλση κα πάρκα

- Πάρκο Βυζαντινού Μουσείου.
Έχει έκταση 20 στρ. Περιλαμβάνει διαδρομές αρχαιολογικού ενδιαφέροντος. Διαθέτει χώρους αναψυχής και πολιτιστικές υποδομές για εκδηλώσεις. Έχουν φυτευτεί σε αυτό, ελιές, κυτταρίσσια, δάφνες και άλλα είδη δέντρων και θάμνων.

Άλλα άλση κα πάρκα

- Πάρκο Ελευθερίας

Δημιουργήθηκε ως ελεύθερος χώρος πρασίνου και ιστορικής μνήμης με Προεδρικό Διάταγμα του 1976, καλύπτοντας έκταση 24 στρεμμάτων περίπου. Καλύπτεται σε μεγάλο μέρος από χλοοτάπητα και έχει αρκετούς ευκάλυπτους.

Άλλα άλση κα πάρκα

- Άλσος Ιλισίων

Η χάραξη και η διαμόρφωσή του συνέπεσε χρονικά με την κατασκευή των εγκαταστάσεων της Πανεπιστημιούπολης στα Ιλίσια, με την οποία και συνορεύει. Από τη μια πλευρά έχει θέα στην οδό Ούλοφ Πάλμε, από την άλλη σχεδόν «ακουμπάει» την οδό Μιχαλακοπούλου. Το Άλσος Ιλισίων, λοφώδες και κατάφυτο με πεύκα, καλύπτει έκταση 145,5 στρεμμάτων και φτάνει σε μήκος τα 3,5 χιλ., συνδέοντας τις παρυφές του Υμηττού με το κέντρο της πόλης.

Άλλα άλση κα πάρκα

- Άλσος Νέας Σμύρνης

Έχει έκταση 50 στρεμμάτων. Αποτελείται κυρίως από δασικά δέντρα όπως χαλέπιος πεύκη, κουκουναριά, πεύκη τύπου θάσου, κυπάρισσος κλπ. και δέντρα καλλωπιστικά. Το μεγαλύτερο μέρος του χώρου πρασίνου καλύπτεται θάμνους (βιβούρνο, αβουθήλο, μυόπωρο, πυράκανθος). Δύο σιντριβάνια προσθέτουν το στοιχείο του νερού. Ολόκληρη η έκταση καλύπτεται από περίφραξη.

Άλλα άλση κα πάρκα

- Πάρκο Γουδή

Ο χώρος καλύπτεται κυρίως από χλοοτάπητα, δένδρα και θάμνους σε ελεύθερα σχήματα. Αραιή δενδροφύτευση από ακακίες Κων/πόλεως, κερκίδες και καλλωπιστικές δαμασκηνιές πλαισιώνει το μονοπάτι απέναντι από το γεφύρι και υδροχαρή δένδρα όπως ιτιά κλαίουσα, ευκάλυπτος και πλάτανος έχουν τοποθετηθεί κατά μήκος υδάτινης διαδρομής. Στους χώρους των καθιστικών έχουν επιλεχθεί φυλλοβόλα είδη, μέτριου μεγέθους, τα οποία δημιουργούν τους καλοκαιρινούς μήνες με το φύλλωμά τους, ικανοποιητική σκίαση. Η θέση της παιδικής χαράς, συνδυάζεται με φυτά χαμηλού έως μεσαίου μεγέθους για τον αποτελεσματικό έλεγχο της κίνησης των παιδιών.

Άλλα άλση κα πάρκα

- Πάρκο Γουδή

Η κυκλική χάραξη της πλατείας του πάρκου συνοδεύεται από διακοπτόμενες φυτεύσεις δένδρων και θάμνων πάνω σε ομόκεντρους κύκλους που αναπτύσσονται ελεύθερα γύρω από την προαναφερθείσα κυκλική διάταξη αφήνοντας μεγάλα ξέφωτα από γρασίδι ώστε να δημιουργείται ανοικτό περιβάλλον με θέες προς όλες τις κατευθύνσεις.

Άλλα άλση κα πάρκα

- Πάρκο Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης «Αντώνης Τρίτσης»

Η βλάστησή του χαρακτηρίζεται από έντονη ποικιλομορφία και συνιστά ένα χαρακτηριστικό μεσογειακό αγροτοδασικό οικοσύστημα. Περιλαμβάνει φυλλοβόλα και κωνοφόρα δέντρα (1.500 ελαιόδεντρα, 1.500 φυστικιές, 1.500 πεύκα, 80 αμυγδαλιές, 150 πλατάνια, 100 ευκάλυπτοι, 700 κυπαρίσσια και 1.000 θαμνοειδή). Οι αγροτικές καλλιέργειες και οι καλαμιώνες σφύζουν από ζωή, ιδιαίτερα κατά την μετανάστευση των πουλιών, ενώ προσελκύουν και πολλά άλλα είδη ζώων καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου.

